

พ.ศ. ๒๕๖๑
วันที่ 23 มี.ค. ๖1
เวลา 10.55 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส27308
รับที่ : 84247/61
วันที่ : 23 มี.ค. 61 เวลา : 10:45

ที่ นร ๑๒๐๐/๓๙

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ข้อเสนอการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพิ่มเติม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. บันทึกสรุปเสนอคณะรัฐมนตรี เรื่องข้อเสนอการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดี เพิ่มเติม

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ขอเสนอเรื่องข้อเสนอการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพิ่มเติม มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่กำหนดให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการของสำนักงาน ก.พ.ร. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ที่มา

๑.๑ ด้วยบริบทของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ นโยบายของรัฐบาลที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม เพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศไทย ๔.๐ ทำให้ภาครัฐต้องพลิกโฉมและยกระดับไปสู่ “ระบบราชการ ๔.๐” โดยให้ความสำคัญกับระบบราชการที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน การให้บริการที่ต้องพัฒนาวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และระบบดิจิทัลมายกระดับประสิทธิภาพภาครัฐเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง รวมทั้งเป็นการยกระดับสมรรถนะขององค์การภาครัฐให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๒ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดเป้าหมายของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีให้เป็นไปเพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองตามความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

อย่างไร...

อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาระบบราชการบางประการที่สอดคล้องกับบริบทตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ การพัฒนาตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เป้าหมายการพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐ โดยเฉพาะการสานพลังประชารัฐ การสร้างนวัตกรรม การพัฒนาสู่ความเป็นดิจิทัล และการปรับกระบวนการทางความคิดของข้าราชการ จึงสมควรเพิ่มเติมมาตรการและวิธีการให้ส่วนราชการต้องปฏิบัติ โดยอาศัยความตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ได้บัญญัติไว้ว่า “เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ก.พ.ร. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อาจกำหนดให้ส่วนราชการต้องปฏิบัติตามการใดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ รวมทั้งกำหนดมาตรการอื่นเพิ่มเติมจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ก็ได้”

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้บัญญัติไว้ว่า “เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ก.พ.ร. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อาจกำหนดให้ส่วนราชการต้องปฏิบัติตามการใดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ รวมทั้งกำหนดมาตรการอื่นเพิ่มเติมจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ก็ได้”

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เรื่องดังกล่าวมีความเร่งด่วนในระดับปกติ เพื่อให้ส่วนราชการมีขอบเขต แบบแผน วิธีปฏิบัติราชการ ในการพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐ ที่มุ่งเน้นระบบราชการที่เปิดกว้างเชื่อมโยงกัน การยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย

๔. สารสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ข้อเสนอหลักการ มาตรการ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพิ่มเติม โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖

เพื่อให้ส่วนราชการมีขอบเขต แบบแผน วิธีปฏิบัติราชการที่สอดคล้องกับบริบทตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ การพัฒนาตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เป้าหมายการพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐ โดยเฉพาะการสานพลังประชารัฐ การสร้างนวัตกรรม การพัฒนาสู่ความเป็นดิจิทัล และการปรับกระบวนการทางความคิดของข้าราชการ จึงสมควรเพิ่มเติมมาตรการและวิธีการให้ส่วนราชการต้องปฏิบัติไว้รวม ๒ ประเด็น ได้แก่ ๑) ระบบราชการที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ๒) ระบบราชการที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (ประเด็นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และระบบราชการ ๔.๐ รวมทั้งสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีและข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง)

ประเด็นที่ ๑ ระบบราชการที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน

หลักการ

เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างเปิดกว้าง เชื่อมโยงกัน และเกิดความเชื่อถือไว้วางใจ ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องเปิดเผย แบ่งปัน และเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศภายในหน่วยงานภาครัฐ ด้วยกันเอง รวมทั้งต้องทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลสารสนเทศของทางราชการ ดังกล่าวได้โดยง่าย นอกจากนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนากิจการบ้านเมืองหรือการปฏิบัติราชการ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ให้ส่วนราชการต้องดำเนินการสานพลังการทำงานร่วมกันกับภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคมหรือเปิดให้ภาคส่วนอื่น ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

มาตรการและวิธีการ

ประเด็นที่ ๑.๑ ระบบราชการที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงข้อมูลกัน

มาตรการ	วิธีการ
๑.๑.๑ ให้ส่วนราชการจัดทำระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศให้มีความพร้อมใช้งานสำหรับกลุ่มผู้ใช้ทั้งหมด ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประชาชน และหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกัน	๑) สำรวจข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญของส่วนราชการที่เป็นประโยชน์และตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้ใช้ในแต่ละกลุ่ม ๒) ตรวจสอบข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันกับความต้องการใช้ข้อมูลของผู้ใช้แต่ละกลุ่ม รวมถึงตรวจสอบคุณภาพ (ความถูกต้อง เป็นปัจจุบัน) และปริมาณ (ความพอเพียง) ของข้อมูล และกำหนดหัวข้อของข้อมูลที่ต้องพัฒนาหรือปรับปรุงเพิ่มเติม ๓) ออกแบบระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้แต่ละกลุ่มหรือแต่ละระดับ รวมทั้งความมั่นคง ความปลอดภัยทางไซเบอร์ รูปแบบ และความทันสมัยของระบบ ๔) จัดทำฐานข้อมูลใหม่ให้มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ครอบคลุม เป็นปัจจุบัน มีรูปแบบที่ไม่ซับซ้อนง่ายต่อการสื่อสารและการนำไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งตรงกับความต้องการของผู้ใช้แต่ละกลุ่มหรือแต่ละระดับ
๑.๑.๒ ให้ส่วนราชการวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศจากฐานข้อมูล ของส่วนราชการสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ของกลุ่ม ผู้ใช้ ใน แต่ละ กลุ่ม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการให้บริการ และการบริหารจัดการ	๑) วิเคราะห์สารสนเทศสำหรับผู้บริหาร เช่น ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบายที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจ และการบริหารจัดการภายในองค์กร เป็นต้น ๒) วิเคราะห์สารสนเทศสำหรับบุคลากร เช่น ข้อมูลที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการให้บริการ การสร้างนวัตกรรม การดำเนินงานสู่เป้าหมายขององค์กร เป็นต้น ๓) วิเคราะห์สารสนเทศสำหรับประชาชน หน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกัน เช่น ข้อมูลการให้บริการประชาชน ข่าวสาร สถานการณ์ บทความ รายงาน บทวิเคราะห์ ความรู้ ข้อมูลสถิติต่าง ๆ เป็นต้น
๑.๑.๓ ให้ส่วนราชการเปิดเผยข้อมูลและสารสนเทศเพื่อให้บุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการ	๑) กำหนดข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ต่อสาธารณะหรือบุคคลภายนอก ๒) จัดประเภทข้อมูลและสารสนเทศให้ง่ายต่อการสืบค้น เช่น ข้อมูลของส่วนราชการ ข้อมูลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ ข้อมูลการให้บริการของส่วนราชการ เป็นต้น

มาตรการ	วิธีการ
	๓) แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะให้สามารถเข้าถึงได้โดยไม่ต้องมีการทำเรื่องร้องขอ เช่น ข้อมูลข่าวสารการดำเนินโครงการ การให้บริการ การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น ๔) จัดให้มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารที่หลากหลาย เข้าถึงง่าย และมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ๕) มีการสำรวจความพึงพอใจต่อการเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศของส่วนราชการ
๑.๑.๔ ให้ส่วนราชการมีการเชื่อมโยงข้อมูล และออกแบบกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานหรือการให้บริการประชาชน เพื่อให้เกิดการระดมความรู้และทรัพยากรมาแบ่งปัน และใช้ประโยชน์ร่วมกันเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและสัมฤทธิ์ผลโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง	๑) ผู้บริหารกำหนดนโยบาย แนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันในการปฏิบัติงาน หรือการให้บริการประชาชน ๒) จัดให้มีระบบการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ โดยหน่วยงานที่มีพันธกิจในด้านเดียวกันให้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและวางแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน เพื่อให้การทำงานตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการอยู่ในรูปแบบแนวระนาบเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกระทรวง เช่น ยุทธศาสตร์กลุ่มพันธกิจด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์ภาค เป็นต้น ๓) ทบทวนแผนงาน/โครงการที่มีความซ้ำซ้อนกัน (มีวัตถุประสงค์ในทิศทางเดียวกัน แต่ผู้รับผิดชอบต่างกัน) ตั้งแต่ระดับกอง กรม กระทรวง กลุ่มพันธกิจเพื่อรวมแผนงาน/โครงการเข้าด้วยกัน โดยมีการจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร) ผลการดำเนินงานที่แต่ละฝ่ายจะได้รับ และความรับผิดชอบร่วมกันซึ่งเป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันและเป็นการทบทวน ตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานซึ่งกันและกัน

ประเด็นที่ ๑.๒ การสานพลังการทำงานร่วมกันกับภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม

มาตรการ	วิธีการ
ให้ส่วนราชการสร้างกลไก หรือระบบให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และการจัดบริการสาธารณะ โดยมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน และยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง รวมทั้งสามารถเข้ามาติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานของภาครัฐ	๑) ผู้บริหารกำหนดนโยบาย แนวทางการส่งเสริมการทำงานแบบเปิดกว้างให้ภาคส่วนอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือการให้บริการประชาชน ๒) วิเคราะห์ภารกิจ ที่สามารถเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือไม่จำเป็นต้องดำเนินการด้วยตัวเอง สามารถโอนถ่ายภารกิจนั้น ให้แก่ภาคส่วนอื่นดำเนินการแทนได้ (เปลี่ยนสถานะจากผู้ปฏิบัติเป็นผู้กำกับดูแล) รวมทั้งระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ๓) ออกแบบกระบวนการการทำงานร่วมกันกับภาคส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อสร้างระบบการทำงานในลักษณะของเครือข่ายที่ต้องทำงานเชื่อมต่อกัน ๔) สร้างกลไกหรือระบบให้ภาคส่วนอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐ เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์และลักษณะงานให้ภาคส่วนอื่น เข้ามามีส่วนร่วม การตั้งคณะทำงาน ภาคีเครือข่ายที่มีตัวแทนจากภาคส่วนอื่น เข้ามามีส่วนร่วม การจัดทำบันทึกข้อตกลงเพื่อกำหนดบทบาทความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน เป็นต้น

มาตรการ	วิธีการ
	๕) พัฒนาช่องทางให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน การตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ เช่น มีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีสายด่วนรับเรื่องร้องเรียน ข้อคิดเห็น หรือมีการใช้สื่อโซเชียล เช่น เฟสบุ๊ก หรือ บัญชีในกระทู้พันทิปที่มีการตอบสนองได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น รวมทั้ง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ถึงช่องทางการมีส่วนร่วมในการทำงาน การตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ ให้ทุกภาคส่วนรับทราบอย่างทั่วถึง ๖) ส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เช่น การดำเนินงานในรูปแบบประชารัฐ การสำรวจความต้องการ ความคิดเห็นและรับไปดำเนินการหรือมีการชี้แจงหากไม่สามารถดำเนินการได้ เป็นต้น ๗) สรุปผลการดำเนินงาน โดยการรวบรวม วิเคราะห์ผลการดำเนินการ ความคิดเห็นที่ได้รับจากทุกภาคส่วนและนำไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน

ประเด็นที่ ๒ ระบบราชการที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย
หลักการ

ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลาง นอกจากการปฏิบัติตามหมวด ๒ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้ว ให้ส่วนราชการต้องริเริ่มคิดนวัตกรรมที่เกิดประโยชน์หรือสร้างคุณค่าในด้านต่าง ๆ เช่น นวัตกรรมด้านนโยบายสาธารณะ ด้านการให้บริการประชาชน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านการบริหารจัดการองค์การ เป็นต้น โดยให้ความสำคัญต่อกระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ดิจิทัลและอื่น ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ อำนวยความสะดวก ลดค่าใช้จ่าย ระยะเวลา และขั้นตอน

นอกจากนี้ ให้ถือเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องปรับกระบวนการทางความคิดและเพิ่มพูนสมรรถนะให้แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของตน ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการเกิดความผูกพันต่อองค์กร เพื่อทำให้เกิดขวัญกำลังใจและความมุ่งมั่นทุ่มเทในการปฏิบัติราชการ รวมทั้งเป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานที่จะต้องปรับปรุงตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะที่จำเป็น

มาตรการและวิธีการ

มาตรการ	วิธีการ
๒.๑ ให้ส่วนราชการคิดค้น พัฒนา ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ข้อมูลและองค์ความรู้ เพื่อ สร้าง ปรับปรุง พัฒนาให้เกิดแนวคิดวิธีการ ในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น การใช้ กระบวนการคิด เชิงออกแบบมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิด นวัตกรรมภาครัฐที่เป็นประโยชน์ ต่อ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านต่าง ๆ ได้แก่ - นวัตกรรมด้านนโยบาย (เป็นการคิด ริเริ่มและทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ กฎหมายและกฎใหม่ ๆ ให้ทันสมัย เหมาะสม ทันต่อสถานการณ์ บนฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงล่วงหน้า ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว) - นวัตกรรมด้านการให้บริการประชาชน (เป็นการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมใน การพัฒนาและสร้างคุณค่างานบริการภาครัฐ โดยการปรับปรุงบริการหรือสร้างบริการใหม่ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการ ประชาชน มีการตอบสนองที่รวดเร็ว โดยใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีและการสื่อสาร) - นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการ องค์กร (เป็นการสร้างหรือปรับปรุง กระบวนการใหม่ โดยปรับรูปแบบการทำงาน สู่วิธีการเป็นดิจิทัลทั้งกระบวนการหลัก กระบวนการสนับสนุน มีการออกแบบ โครงสร้าง กระบวนการภายในให้มีความคล่องตัว มีการสื่อสารภายในที่ทั่วถึง มีระบบจัดการฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือและ ทันสมัย)	พัฒนานวัตกรรมภาครัฐเพื่อนำไปใช้ในการยกระดับประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานภาครัฐ และเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับ ประชาชนผู้รับบริการ โดยใช้รูปแบบห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ และนำกระบวนการคิดเชิงออกแบบเข้ามาประยุกต์ใช้ อันเป็นแนวทาง ตามศาสตร์พระราชาวาด้วย “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ทั้งนี้เพื่อให้ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ (๑) ทำความเข้าใจและเข้าถึง โดยการสำรวจ สัมภาษณ์ เพื่อค้นหา และทำความเข้าใจปัญหา ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย เช่น การสำรวจปัญหาและความต้องการของบุคลากรใน หน่วยงานเกี่ยวกับนโยบาย กระบวนการทำงานของหน่วยงาน การสำรวจ ปัญหาและความต้องการของประชาชนในการรับบริการจากภาครัฐ เป็นต้น (๒) รวบรวมแนวความคิด โดยการระดมความคิดเห็นจากผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหา เช่น รับฟังความคิดเห็น จากบุคลากรในหน่วยงานเกี่ยวกับนโยบายแนวทางการปรับปรุง กระบวนการทำงาน จัดเวที หรือช่องทางรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการให้บริการของภาครัฐ เป็นต้น (๓) สร้างหรือพัฒนาด้านแบบ โดยศึกษา วิเคราะห์และพัฒนา โมเดลต้นแบบสำหรับนำร่องวิธีการ หรือแนวทางแก้ไขปัญหาที่ค้นพบ รวมถึงศึกษา รวบรวมข้อมูลการสร้างนวัตกรรมในองค์การจาก หน่วยงานภาครัฐในต่างประเทศ หน่วยงานภาคเอกชน หรือ หน่วยงานอื่น ๆ ที่ประสบผลสำเร็จ (๔) ทดสอบต้นแบบ เพื่อรวบรวมผลการทดสอบและนำไป ปรับปรุงก่อนการขยายผลในวงกว้างต่อไป เช่น การทดสอบระบบ ดิจิทัลในการบริหารจัดการภายในองค์การกับบุคลากรในหน่วยงาน และนำผลการทดสอบไปปรับปรุงระบบให้มีความเสถียรและตอบสนอง ความต้องการของผู้ใช้ก่อนนำไปใช้จริงทั้งองค์การ การทดสอบระบบคิว ในโรงพยาบาลกับโรงพยาบาลนำร่องและคนไข้ที่รับบริการและ นำผลทดสอบมาปรับปรุงขั้นตอนการจัดคิวโรงพยาบาลก่อนนำไป ขยายผลกับโรงพยาบาลอื่น ๆ การทดสอบการใช้บัตรสวัสดิการ ภาครัฐในจังหวัดนำร่องและนำผลทดสอบมาปรับปรุงระบบและ ข้อบกพร่องต่าง ๆ ก่อนนำไปขยายผลทั่วประเทศ เป็นต้น

มาตรการ	วิธีการ
๒.๒ ให้ส่วนราชการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน ลดระยะเวลา ลดขั้นตอน ของการปฏิบัติราชการทั้งด้านการให้บริการประชาชน การบริหารจัดการองค์การ การปฏิบัติงานต่าง ๆ ทั้งภายในหน่วยงานและเชื่อมโยงกับภายนอก รวมถึงการเพิ่มสมรรถนะให้แก่บุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานรองรับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพ	๑) วิเคราะห์กระบวนการทำงาน ผลการดำเนินงาน และกระบวนการที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่สามารถนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่หรือระบบดิจิทัลมาใช้ได้ ๒) จัดทำแผนการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่โดยเฉพาะดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน การให้บริการ และการบริหารจัดการองค์การ เช่น การใช้ระบบคลาวด์/การแบ่งปันข้อมูล มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ที่ทุกคนในหน่วยงานสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนระบบการขอใช้ทรัพยากรต่าง ๆ แบบออนไลน์ เป็นต้น ๓) นำเทคโนโลยีสมัยใหม่โดยเฉพาะดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาการให้บริการ ที่สามารถตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคคล และสามารถออกแบบวิธีการในการขอรับบริการได้ เช่น การพัฒนาระบบรายงานข้อมูล การสื่อสารที่สามารถตอบสนองประชาชนแบบทันทีทั่วทั้งอย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่ การพัฒนาแอปพลิเคชันในการให้บริการประชาชน เป็นต้น ๔) ออกแบบกระบวนการการทำงานร่วมกัน และการส่งต่อข้อมูล โดยนำระบบดิจิทัลมาใช้เพื่อนำไปสู่การให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ๕) การกำหนดแผนและดำเนินการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับบุคลากรทุกระดับ ทุกตำแหน่งงาน
๒.๓ ให้ส่วนราชการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดหรือทัศนคติของบุคลากร ในการปฏิบัติงานให้เน้นการทำงานในเชิงรุก และมองไปข้างหน้า มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งการคิดสร้างสรรค์ คิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ หรือมีความเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ ที่มุ่งเน้นการสร้างคุณค่าเพื่อประโยชน์ของประชาชน หน่วยงาน และส่วนรวมเป็นสำคัญ อันจะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมภาครัฐที่ตอบโจทย์ความท้าทายของประเทศ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน	๑) มีการกำหนดค่านิยมองค์การที่บุคลากรทุกระดับให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นประโยชน์สุข การสร้างคุณค่าให้กับผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน การเป็นผู้ประกอบการภาครัฐที่สามารถแสดงบทบาทการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีทักษะและสมรรถนะสูงในการปฏิบัติงาน ๒) ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับปฏิบัติตามค่านิยมองค์การอย่างเคร่งครัด จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์การ ๓) ออกแบบหลักสูตร/จัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรที่มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านทักษะและความรู้ที่ใช้ในการทำงาน และพัฒนาด้านจิตใจและทัศนคติทั้งในการทำงานและการใช้ชีวิต แก่บุคลากรทุกระดับ ทุกตำแหน่ง ให้มีมุมมองที่เปิดกว้าง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามากขึ้น ซึ่งมุมมองเหล่านี้จะช่วยบุคลากรให้มีทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกัน ๔) ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับเข้าร่วมหลักสูตร หรือกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านทักษะและความรู้ที่ใช้ในการทำงานและด้านจิตใจ ทัศนคติอย่างต่อเนื่อง

มาตรการ	วิธีการ
๒.๔ ให้ส่วนราชการเน้นการสร้างความรู้ความผูกพันต่อบุคลากรในองค์กร เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น จนบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างสุดความสามารถ โดยเฉพาะกลุ่มบุคลากรรุ่นใหม่ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้มีความจงรักภักดีต่อองค์กรและสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล	๑) ผู้บริหารมีนโยบายสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความผูกพันของบุคลากรในองค์กร ๒) สืบวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากรในแต่ละระดับ ๓) จัดทำแนวทางการสร้างความรู้ความผูกพันของบุคลากร (ทั้งนี้ แนวทางการสร้างความรู้ความผูกพันขึ้นอยู่กับผลสำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพัน) เช่น ● การพัฒนาทักษะสำหรับผู้บริหาร (ปัจจัยด้านผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา) เช่น ทักษะการสอนงาน และการให้ข้อมูลป้อนกลับ ทักษะการเป็นผู้นำยุคใหม่ การประพฤติตัวเป็นแบบอย่าง ทักษะการสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น ● การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร (ปัจจัยด้านการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง) เช่น มอบหมายงานที่มีความสำคัญ ตรงตามความสามารถและความสนใจของบุคลากร วางแผนการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน การวางแผนเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพแก่บุคลากร พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับความก้าวหน้าในอนาคต กำหนดแนวทางในการแลกเปลี่ยนและส่งต่อความรู้ การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เสนอแนวคิดในการทำงานภายใต้การสอนงานและการให้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้บังคับบัญชาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการทำงาน การพัฒนาทักษะดิจิทัล เป็นต้น ● การพัฒนาสื่่องค์การแห่งความสุขในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงานเพื่อส่วนรวมและประชาชน (ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน) ได้แก่ - พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพต่าง ๆ ปรับปรุงสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ลดความตึงเครียดจากการทำงาน เป็นต้น - พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ เช่น ให้ความสำคัญกับความคิดและความเชื่อมั่นในการทำงานของบุคลากร การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการทำงานแบบพี่น้อง แบบเพื่อน จัดสรรสวัสดิการที่มีความหลากหลายตรงตามความต้องการและรูปแบบการใช้ชีวิตของบุคลากร จัดกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ให้แก่บุคลากรทุกระดับ ทุกวัยให้เป็นที่รู้จักซึ่งกันเพื่อการทำงานที่รวดเร็ว คล่องตัว เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมชมรมต่าง ๆ ตามความสนใจ เป็นต้น

มาตรการ	วิธีการ
	● การพัฒนาระบบการสื่อสารภายในองค์กรให้ทั่วถึงและเป็นแบบสองทิศทาง (ปัจจัยด้านการสื่อสารภายใน) เช่น - จัดให้มีการประชุมจากผู้บริหารระดับสูงสู่ผู้ปฏิบัติทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อถ่ายทอดนโยบายต่าง ๆ แลกเปลี่ยนความเห็น การยกย่องชื่นชม (กรณีที่มีบุคลากรดีเด่น/สร้างประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นที่ประจักษ์) เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรทุกระดับ - จัดให้มีการประชุมภายในกองจากผู้บริหารสู่ผู้ปฏิบัติรายเดือน/รายไตรมาส เพื่อทบทวนและติดตามผลการดำเนินงานและถ่ายทอดนโยบายต่าง ๆ และสามารถสื่อสารจากระดับปฏิบัติสู่ระดับบริหาร - สร้างช่องทางให้บุคลากรทุกระดับสามารถสื่อสารแลกเปลี่ยน พูดคุย ปรีกษา เสนอแนวคิด อวยพร ถึงบุคลากรระดับบริหารในรูปแบบที่ประสงค์และไม่ประสงค์ออกนาม เช่น กล่องรับข้อความถึงผู้บริหารขององค์กร เป็นต้น ๔) ส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวทางการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความผูกพันของบุคลากรและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๔.๒ แผนการดำเนินการขับเคลื่อน

เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐพัฒนาการบริหารจัดการโดยมีเป้าหมายสู่การเป็นระบบราชการ ๔.๐ จึงได้กำหนดแผนการดำเนินการขับเคลื่อน ดังนี้

๔.๒.๑ อาศัยอำนาจ ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพิ่มเติม เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติงานในการยกระดับสู่ระบบราชการ ๔.๐ ใน ๒ ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ ๑ ระบบราชการที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ประเด็นที่ ๒ ระบบราชการที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (รายละเอียดข้อเสนอหลักการ มาตรการและวิธีการ เพิ่มเติม ตามข้อ ๔.๑)

๔.๒.๒ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมและติดตามหน่วยงานภาครัฐให้มีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพิ่มเติม ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยกำหนดแผนการดำเนินงาน ประกอบด้วย ๒ ระยะ ดังนี้

๑) การดำเนินการระยะสั้น (มีนาคม – กันยายน ๒๕๖๑)

ขั้นตอนที่ ๑ สร้างการรับรู้ และความเข้าใจ (มีนาคม ๒๕๖๑)

● สื่อสารสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพิ่มเติม ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ และแนวทางการพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐

ขั้นตอนที่ ๒ เตรียมความพร้อม (เมษายน – กันยายน ๒๕๖๑)

- จัดคลินิกให้คำปรึกษา การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพิ่มเติม ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ และการพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐ ซึ่งครอบคลุมขั้นตอนการประเมินสถานะการเป็นระบบราชการ ๔.๐ การวิเคราะห์จุดแข็ง/จุดอ่อน เพื่อหาโอกาสในการพัฒนา การวางแผนการพัฒนางานองค์การระยะสั้น - ระยะยาว

- จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนางานองค์การตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพิ่มเติม ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ และการพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงาน ก.พ.ร.

- หน่วยงานภาครัฐจัดทำแผน/แนวทางการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพิ่มเติม ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ และการพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : ส่วนราชการ จังหวัด และองค์การมหาชน

๒) การดำเนินการระยะยาว (ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป)

- หน่วยงานภาครัฐติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผน/แนวทางที่กำหนดเป็นประจำทุกปี เพื่อหาโอกาสในการปรับปรุงองค์การ และดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : ส่วนราชการ จังหวัด และองค์การมหาชน

- สำนักงาน ก.พ.ร. ตรวจสอบรับรองสถานะการเป็นระบบราชการ ๔.๐

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงาน ก.พ.ร.

๕. ประเด็นเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อโปรดพิจารณาข้อเสนอหลักการ มาตรการและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพิ่มเติมตามข้อ ๔.๑ แผนการดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐสู่การเป็นระบบราชการ ๔.๐ และการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตามข้อ ๔.๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองบริหารการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๓๖ ๘๘๘๘ ต่อ ๘๘๕๕, ๘๘๕๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๑๕๘, ๐ ๒๒๘๑ ๘๑๖๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ supasanee.d@opdc.go.th